

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/10/2024 17:46
Sayı: E-120.07.03-1517232

7/1964
6K 12

Sayı : E-54045643-610-16321234

Konu : Soru Önergesi (7/1964)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.07.2023 tarihli ve 43452547-120.07.04-1253775 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT'a ait 7/1964 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/1964) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 89D7C4AB-9CC8-42C1-AB41-AECDE6DDFFD5

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No:(312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'A AİT 7/1964 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız, bünyesinde yürütülen su potansiyeli çalışmaları doğal havza bazı yürütülmektedir. Ağrı ili Aras ve Fırat-Dicle Havzalarında yer almaktadır.

Fırat-Dicle Havzası'nın su potansiyeli 57.167 milyon m³/yıldır. Ancak iklim değişikliği etkisiyle 2071-2100 döneminde havzanın brüt su potansiyelinde %60'lara varan azalma meydana gelebileceği; yıllık kullanılabilir su miktarının toplam su ihtiyacını karşılamayacağı öngörülmektedir.

Aras Havzası'nda ise iklim değişikliğinin etkisi ile 2071-2100 döneminde havzanın brüt su potansiyelinde en fazla %5 oranında azalma meydana gelebileceği öngörülmektedir. Buna rağmen, 2100 yılına kadar havzanın toplam su ihtiyacının karşılanabileceği ve havzada su açığı yaşanmaması beklenmektedir.

Ağrı ilinde bulunan su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi amacı ile 3 adet depolama tesisi (1 adeti doğal göl) ve 4 adet sulama tesisi inşa edilmiş ve 296.460 dekar tarım arazisinde sulu tarıma geçilmiştir. İlin su kaynaklarının korunarak geliştirilmesi ve ülke ekonomisine olan katkısının artırılması için 12 adet depolama tesisi ile 1.650.960 dekar zirai alanın sulanmasına hizmet edecek olup 16 adet sulama tesisinin plan, proje ve inşaat faaliyetine devam edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından Ağrı ilinin yer aldığı havzalarda yürütülen çalışmalar;

- Aras Havzası Sektörel Su Tahsis Planı çalışmaları 2023 yılında tamamlanmıştır.
- Su kaynaklarımız üzerindeki baskı ve etkilerin belirlenmesi, çevresel altyapı tesislerinin mevcut durumunun ortaya konulması, su kaynaklarının havza ölçeğinde korunması ve kirlenmesinin önlenmesi için kısa, orta ve uzun vadede alınması gereken tedbirlerin planlanması amacıyla; Fırat-Dicle Havzası için "Havza Koruma Eylem Planı (HKEP)" 2013 yılında hazırlanmıştır.
- 23.12.2016 tarihli ve 29927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hassas Su Kütleleri ile Bu Kütleleri Etkileyen Alanların Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde Ağrı ilinde 6 adet kentsel hassas alan, 5 adet nitrata hassas alan belirlenmiş olup hassas alanlarda su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik su kalite hedefleri ve hedeflere ulaşılması için alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.
- Yer üstü sularında yapılacak su kalitesi izleme çalışmalarına ilişkin detayları içeren havza izleme programları hazırlanmış ve uygulanmaktadır. Çıkan sonuçlar noktasal ve yayılı kaynaklı kirliliğin kontrolüne yönelik tedbirlerin alınması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmektedir.
- İklim değişikliğinin en önemli olumsuz etkilerinden biri olan kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması ve kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla; ülkemizin tamamında, 25 nehir havzasında kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır. Ayrıca, ülkemizde yaşanması muhtemel kuraklıkların olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla kuraklık tahmini ve erken uyarı sisteminin kurulması çalışmalarına başlanmıştır.
- Ağrı ilinin içinde bulunduğu Fırat-Dicle ve Aras Havzaları Taşkın Yönetim Planı ile havzalar ölçeğinde taşkın riskini değerlendirerek taşkın riski taşıyan alanları tespit

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

edilmiş ve riskli alanlarda taşkın riskinin bertarafı için taşkın öncesinde, taşkın esnasında ve taşkın sonrasında alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.

Ülkemizi bekleyen kuraklık ve su kıtlığı su stresi riskine karşı, su verimliliği uygulamalarının yaygınlaştırılması ve toplumsal farkındalığın artırılması maksadı ile başlatılan Su Verimliliği Seferberliği Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

Seferberlik kapsamında kentsel, tarımsal ve endüstriyel olmak üzere tüm sektörlerde su verimliliğinin yaygınlaştırılması maksadıyla ileriye dönük hedeflerin ve stratejilerin belirlendiği “Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır.

Ayrıca, Ülkemizde çeşitli kullanımlar neticesinde oluşan kullanılmış suların yeniden kullanımına yönelik alternatiflerin incelenerek değerlendirilmesi maksadıyla “Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi” yapılmaktadır. Proje kapsamında tarımsal sulamadan dönen suların kalitesi ve kontrolü incelenmektedir.

Yağış miktarı ve buharlaşma oranı kayıtları, Meteoroloji Genel Müdürlüğüne yapılmaktadır.

Tarımsal amaçlı sulamaya verilen sular ile ilgili kayıtlar sulama alanlarını işletenler (kooperatif ve sulama birlikler) tarafından yapılmaktadır. Bu bilgiler her yıl sulama mevsimi sonunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Ülkemizde su kaynaklarının etkin yönetimi ve verimli kullanımı amacıyla üst düzeyde koordinasyon ve iş birliği sağlayacak Ulusal Su Kurulu'nun kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 29.11.2023 tarihli ve 32384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bahse konu Kurulda yapılacak çalışmalarda şehirlerimizin uzun vadeli içme suyu arz güvenliğinin sağlanması hedeflerinin gerçekleştirilmesi adına belediyelerin mevcut durumda kullandığı tüm içme suyu kaynaklarının (yer üstü/yer altı) ölçülmesi ve izlenmesi hedeflenmekte olup il-ilçe-belde merkezlerini besleyen tüm içme suyu kaynaklarından yıllık sisteme giren su miktarının düzenli şekilde ölçülmesi ve izlenmesi amacıyla haberleşme ve ölçüm sistemlerinin kurulması ile ilgili envanter ve fizibilite çalışmaları yürütülmektedir.

Bakanlığımızca “Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” kapsamında su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklı kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi amacıyla 4.852 istasyona ulaşan izleme ağına sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülmektedir. Analiz sonuçları Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte, tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında değerlendirilmektedir.

Nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak Nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmasına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışmada 25 nehir havzasında nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi, bu bölgelerde uygulanacak eylem planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi hazırlanmaktadır.

Nitrat kirliliği eylem planlarında; arazi yönetimi, gübreleme yönetimi, hayvansal gübre yönetimi, sulama yönetimi konularında toprak ve su kaynaklarının korunmasına yönelik tedbirler yer almaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Nitrat kirliliği eylem planlarının uygulanması ile tarımsal üretim yapılırken, çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği için toprak ve su kaynaklarının koruma/kullanma dengesinin gözetilerek çevre dostu tarımsal uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

28.07.2020 tarihli ve 2800 sayılı “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında, Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar Ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkan Kararı”na istinaden 2025 yılı sonuna kadar geçerli olan 25.02.2021 tarihli ve 31406 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2021/7 Nolu “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” doğrultusunda, bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine 1 milyon TL’ye kadar %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Su tasarrufu sağlayacak tarla içi modern basınçlı sulama sistemleri aşağıda yer almaktadır:

- Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması,
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri,
- Akıllı sulama sistemleri.